

Escoles d'aprenentatge vivencial

VIURE TAMBÉ EDUCA

XAVIER TEDÓ

Aprendre a aprendre. Aquest és el pilar sobre el qual se sustenta el projecte educatiu de l'escola pública Vilamagore de Sant Pere de Vilamajor, que defensa, des de la seva creació, ara fa vuit anys, que els nens adquireixin els continguts i en vegin l'aplicació pràctica de manera constructiva, vivencial i reflexiva. La seva directora, Eugènia Fornaguera, assenyala: "La nostra finalitat educativa és que els nens tinguin les eines necessàries per entendre el món en què estan creixent i que els guiïn en la seva manera d'actuar". Aquest projecte singular basat en la vivencialitat i l'experimentació defuig els paràmetres habituals del sistema educatiu però compleix amb el currículum que exigeix el departament d'Ensenyament. Els deures i els exàmens no existeixen en aquest centre d'infantil i primària. Ni tan sols els llibres de text. Tot es treballa partint dels interessos i de les inquietuds dels alumnes i s'aborda el currículum d'una manera global. La filosofia és clara: "Els nens són els principals subjectes de l'aprenentatge". Un aprenentatge que es tradueix, alhora, en la participació dels alumnes en les tasques quotidianes del centre: "L'escola forma part de la societat i tot s'aplica a la vida diària, és més útil que mesurin una paret de l'escola per saber si hi podem posar un armari que no pas que sàpiguen quina alçada té una piràmide". També demana la implicació de les famílies: "Són els principals responsables de la seva educació, i nosaltres des de l'escola col·laborem en aquesta tasca".

Els pares tenen la missió d'acompanyar-los en aquest procés d'aprenentatge des de casa, tenint en compte que no han de fer deures: "Si treballen els pingüins, n'han de buscar informació a casa amb els pares, però no l'han de portar impresa copiant-la i enganxant-la en un full, sinó que l'han d'assimilar per exposar després el que han descobert als companys de classe", remarca la directora d'aquesta escola del Vallès, que sentència que "tot ha de tenir una finalitat clara i entenedora per als nens".

Els ambients de l'escola també contribueixen en gran mesura a aplicar aquest aprenentatge. "No és un espai per jugar, sinó un espai on els infants posen en pràctica els seus coneixements". El supermercat, per exemple, serveix perquè els nens elaborin quin menú poden preparar amb un pressupost de deu euros i, d'aquesta manera, s'apliquen en una situació real tots els seus coneixements matemàtics: "Els jocs de taula que utilitzem en un dels ambients també ens permeten aprofundir en les matemàtiques sense haver de fer sumes i restes. El coneixement no s'ha d'imposar, l'has de descobrir per tu mateix".

Ser feliç per aprendre

Un altre aspecte que diferencia la Vilamagore de la resta d'escoles convencionals és que no tenen llibres de text. El centre utilitza el material que han elaborat els mateixos mestres, però també es nodreixen de diaris, contes, rètols informatius... "Cal aprofitar el material que tenim a la societat i fer-ne un ús real i significatiu", expliquen. Les caixes per treballar l'àrea de medi abracen àmbits molt diversos, com ara el cos humà, el regne animal o personatges històrics, i ofereixen alhora un ampli ventall de propostes perquè l'alumne s'hi senti atret, treballi de manera autònoma i aprofundeixi en els objectius curriculars proposats. El treball constant que fan a l'exterior de l'escola també permet adquirir nous coneixements interaccionant i aprofitant l'entorn pròxim. Una pedra en homenatge a l'expresident Lluís Companys és l'excusa per estudiar qui era i què va significar per al país perquè s'adonin que hi ha gent que ha marcat una època.

La directora d'aquesta innovadora escola deixa clar que prioritzen el fet competencial i els procediments als conceptes i lamenta que l'educació estigui tan pautada segons l'edat o el curs que fan. Els agrupaments flexibles de l'alumnat és una de les eines que ajuden a respectar el ritme de cada infant i a potenciar les seves habilitats: "Quan comencen a escriure i a llegir, els agrupem de manera heterogènia per estimular-los a avançar en el seu procés de lectoescriptura". L'atenció individualitzada, afavorida per una ràtio d'alumnes més baixa de l'habitual, és present en totes les àrees i cursos. Amb la premissa que si un nen no és feliç no pot aprendre, l'escola té molt present la tasca de treballar les emocions d'una manera real i quotidiana.

Perill de tancament

La Tània Subirats va marxar fa un any i mig de Llinars del Vallès per establir-se a Sant Pere perquè volia que la seva criatura anés al Vilamagore. Una desena de famílies més han fet com ella. I ara, quan ja començaven a establir lligams, el departament d'Ensenyament ha comunicat a la direcció de l'escola que el curs que ve no

s'obrirà P-3. La Generalitat considera que les dues línies que ofereix l'altra escola pública seran suficients per cobrir la demanda i pensa traslladar els alumnes de l'institut, que són en barracons, al Vilamagore. La Tània forma part de l'entitat Vilamagore Endavant, que és un espai comú on els membres de la comunitat educativa (famílies, AMPA, mestres, educadors, monitors, personal no docent...) treballen de manera constructiva, positiva i conjunta per ajudar i promoure el projecte educatiu de l'escola. Davant l'amenaça de tancament, no es resignen a deixar que el centre passi a millor vida i estan recollint signatures, fent un documental, una revista i organitzant activitats per promocionar-lo: "Estem trucant a moltes portes i alguna s'obrirà". Té molt clar, com a psicopedagoga, que el projecte educatiu s'ho val: "El sistema actual està obsolet: les classes magistrals, que els nens estiguin sempre asseguts... Aquí treballen en equip, amb diàleg, fan assemblees des de P-3, se'ls educa emocionalment, no hi ha premis ni càstigs ni la pressió de fer deures o exàmens, aquí es fomenta que siguin creatius, que s'esforcin i siguin responsables".

La Tània defensa que l'escola i l'institut són compatibles, que es pot mancomunar el servei tenint present que el 40% dels 150 alumnes són dels pobles dels voltants i s'aferra al desig que l'any vinent més famílies inscriguin els seus fills a cursos superiors: "Així hi haurà menys opcions de tancar perquè no es podran distribuir", assegura. El seu altre fill, que va néixer l'any passat, no ho podrà fer. De moment.

inici